

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 5C/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619201312
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:8619201312.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom JUDr. Ivom Paradom v spore žalobcu P. D., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX J. XX, právne zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanej Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpenej Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., Vajnorská 21A, 831 03 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 46 759 875, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 5 000 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3 300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 23.7.2019 domáhal proti žalovanej zaplatenia nemajetkovej ujmy v sume 5 000 eur.

2. Žalobu odôvodnil dôvodmi, ktoré sú uvedené nižšie tohto odôvodnenia a s ktorými sa súd stotožnil okrem výšky nároku.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla nasledovné:

4. K námietke miestnej príslušnosti:

5. Žalovaná zastáva stanovisko, že v prípade žaloby žalobcu na ochranu osobnosti a ním uplatneného nároku nejde o spor spotrebiteľský a žalovaná preto namieta podľa § 41 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník. Miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii v prípade

2 5C/30/2019

žaloby žalobcu na ochranu osobnosti je podľa § 13 CSP všeobecný súd žalovanej, to jest v tomto prípade mal vo veci konať a rozhodnúť Okresný súd Bratislava II.

6. Zo žaloby žalobcu je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že tento si uplatňuje a domáha sa práv na ochranu osobnosti ako absolútnych práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. nárokov vyplývajúcich z neoprávneného zásahu do týchto jeho absolútnych práv. Predmetné absolútne

práva nemajú v žiadnom prípade svoj právny základ v záväzkovom vzťahu založenom spotrebiteľskou zmluvou a ani so spotrebiteľskou zmluvou nesúvisia v tom zmysle, aby spor o týchto jeho právach, resp. nárokoch vyplývajúcich z ním tvrdeného neoprávneného zásahu do týchto práv, bolo možné považovať za spor spotrebiteľský. Spotrebiteľské právo je totiž zásadne právo zmluvné (záväzkové), čo sa o osobnostných právach, ktorých neoprávnený zásah žalobca namieta a domáha sa zadostučinenia vo forme peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, v žiadnom prípade konštatovať nedá. Žalovaná v tejto súvislosti poukazuje napr. aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.2.2011, spis. zn.: 5Cdo/265/2009, v ktorého odôvodnení na str. 3 sa uvádza, že „právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je jednorazové právo a toto nemožno podriaďiť pod inštitút záväzkových vzťahov a predstavuje právo na osobitnú formu ochrany osobnosti fyzickej osoby neviazanú na žiadne iné právo. Z uvedeného dôvodu preto žalovaná opakovane konštatuje, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej sa domáha žalobca je samostatné právo, ktoré nie je viazané na spotrebiteľskú zmluvu - zmluvu o pripojení, ktorú žalovaná so žalobcom uzatvorila (v tomto zmysle s ňou právne ani nesúvisí) a preto v prípade žaloby žalobcu na ochranu osobnosti nejde o spor spotrebiteľský.

7. S takýmto názorom žalovanej, teda že nejde v tomto prípade o spotrebiteľský spor, sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v rozsudku zo dňa 30.3.2021, spis. zn.: 13Co/7/2021, ktorým tento rozhodol o odvolaní žalovanej voči rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 18.6.2020, sp. zn. 6C/29/2018, v identickej veci - žaloba Bc. Senaja a ďalších 42 žalobcov (ten istý bezpečnostný incident). Odvolací súd skonštatoval, že príslušnosť Okresného súdu Svidník nie je daná z dôvodu, že by išlo o spotrebiteľský spor, ale je daná z dôvodu, že v tomto prípade sa jedná podľa názoru odvolacieho súdu vlastne o náhradu škody (nemajetková ujma je škoda) a preto je popri všeobecnom súde žalovaného daná aj miestna príslušnosť súdu, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Žalovaná sa však ani s týmto právnym názorom odvolacieho súdu odôvodňujúcim príslušnosť Okresného súdu Svidník nestotožňuje. Žaloba na ochranu osobnosti nie je žalobou na náhradu škody. Ide o dve rôzne veci, pričom nejde len o názor žalovanej, ale žalovaná poukázala v tejto súvislosti v konaní na nález ÚSSR zo dňa 26.10.2012, spis. zn.: IV ÚS 345/2012, ako aj na uznesenie NSSR zo dňa 31.7.2019, spis. zn. 2CdoGp/1/2017, ktorým rozhodol o dovolaní generálneho prokurátora, ktoré exaktne rozlišujú medzi žalobou na ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy a žalobou na náhradu škody. Okresný súd Svidník preto nie je miestne príslušný ani z tohto dôvodu. Miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii na prejednanie žaloby žalobcu na ochranu osobnosti je podľa § 13 CSP všeobecný súd žalovanej, to jest v tomto prípade Okresný súd Bratislava II., ktorému mala byť vec postúpená.

8. Žalovaná konštatuje, že súd otázku svojej miestnej príslušnosti aj napriek námietke žalovanej nesprávne právne posúdil, čoho následkom je, že neboli splnené procesné podmienky konania požadované príslušnými ustanoveniami CSP, nakoľko vo veci koná
3
5C/30/2019

a rozhodne miestne nepríslušný súd. Zároveň tým, že tento súd vo veci koná a rozhodne, aj napriek tomu, že nie je súdom miestne príslušným, dôjde k porušeniu základného práva žalovanej na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

9. Ďalej sa takýmto postupom súdu na úkor žalovanej zasiahlo do procesného postavenia žalovanej a žalobcu tým, že žalobcovi bolo priznané postavenie slabšej strany s príslušnou ochranou (ak súd ustáli v rozhodnutí svoju miestnu príslušnosť z dôvodu existencie spotrebiteľského sporu) a to v spore (ochrana osobnosti), kde mu takéto postavenia a ochrana jednoznačne nepatrí a zároveň bol žalobca v spore zvýhodnený aj tým, že bol oslobodený od poplatkovej povinnosti.

10. K meritu veci - zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobcu, resp. pasívna legitímácia žalovanej:

11. K samotnému meritu veci uviedla, že žalovaná nie je v tomto prípade pasívne legitímovaná, pretože nie je daná jej zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu.

12. Základným predpokladom pre vyvodenie zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti je skutočnosť, resp. fakt, že ide o zásah neoprávnený, resp. protiprávny. V zákone č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platnom

v čase vzniku bezpečnostného incidentu (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“) sa uplatňovala koncepcia tzv. delenej zodpovednosti za bezpečnosť spracúvania osobných údajov medzi prevádzkovateľom a sprostredkovateľom, kedy za bezpečnosť osobných údajov v rozsahu ním vykonávaných spracovateľských operácií zodpovedá samotný sprostredkovateľ. Pozri stanovisko Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) prezentované na str. 12 Rozhodnutia predsedníčky o rozklade zo dňa 22.11.2018, č. k. 00465/2018. V uvedenom rozhodnutí predsedníčka úradu uviedla, že koncepcia delenej zodpovednosti za bezpečnosť spracúvania osobných údajov vychádza zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES zo dňa 24.10.1995.

13. Žalovaná v tejto súvislosti opakovane poukázala na to, že podľa § 1 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov tento zákon upravuje ochranu práv fyzických osôb pred neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní ich osobných údajov a zároveň podľa písm. b) vyššie uvedeného ustanovenia tohto zákona upravuje tiež práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb. Žalovaná poukázala na § 5 ods. 2 zákona o ochrane osobných údajov podľa ktorého môže osobné údaje spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ. Podľa § 8 ods. 8 zákona o ochrane osobných údajov sprostredkovateľ je povinný dodržiavať povinnosti ustanovené prevádzkovateľovi v jeho § 5 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, § 6 ods. 2 písm. c) až i) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, § 6 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, § 19 (zodpovednosť za bezpečnosť osobných údajov) až 26 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, ak tento zákon neustanovuje inak. V zmysle vyššie uvedeného potom podľa § 19 zákona o ochrane osobných údajov sprostredkovateľ vo vzťahu k dotknutým osobám priamo zodpovedá za bezpečnosť spracúvania ich osobných údajov, pričom v tejto súvislosti je povinný sprostredkovateľ chrániť spracúvané osobné údaje dotknutých osôb pred ich poškodením, zničením, stratou, zmenou, neoprávneným prístupom a sprístupnením, poskytnutím alebo zverejnením, ako aj pred akýmikoľvek inými neprípustnými spôsobmi spracúvania. Z prípadného porušenia povinností sprostredkovateľa od ktorých žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za ktorú

4

5C/30/2019

sprostredkovateľ dotknutej osobe priamo zodpovedá, teda nemôže byť vyvodená zodpovednosť žalovanej, vrátane jej občianskoprávnej zodpovednosti.

14. Skutočnosť, že žalovaná nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobcu (pretože neporušila žiadne zo svojich povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane osobných údajov), skonštatoval právoplatne úrad, ten rovnako tak právoplatne skonštatoval (rozhodnutia úradu zo dňa 23.8.2018, číslo konania 00144/2018 - účastník spoločnosť Orange Slovensko, a.s.; rozhodnutie predsedníčky úradu o rozklade zo dňa 18.9.2018, číslo konania 00465/2018 - účastník spoločnosť Orange Slovensko, a.s.; rozhodnutie úradu zo dňa 16.8.2018, číslo konania 00777/2017 - účastník spoločnosť ELSIG s.r.o.; rozhodnutie úradu zo dňa 22.12.2017, číslo konania 01515/2017 - účastník spoločnosť ELSIG s.r.o.; rozhodnutie predsedníčky úradu o rozklade zo dňa 9.3.2018, číslo konania 00103/2018 - účastník spoločnosť ELSIG s.r.o.), že subjektom zodpovedným za predmetný bezpečnostný incident je sprostredkovateľ - spoločnosť ELSIG s.r.o., ktorej zároveň úrad za porušenie povinností v súvislosti so spracúvaním osobných údajov žalobcov právoplatne uložil pokutu vo výške 5 000 eur.

15. Navyše, podľa konštantnej judikatúry slovenských súdov subjektom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo nositeľom povinnosti odstrániť následky takýchto zásahov je zásadne vždy tá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávnene zasahujúceho do chránených osobnostných práv. Z okolností prípadu je zrejmé, že subjektom, ktorý eventuálne zasiahol do osobnostných práv žalobcu nebola žalovaná. Aj keď obchodný zástupca ako sprostredkovateľ žalovanej spracúva osobné údaje v jej mene ako prevádzkovateľa, sprostredkovateľ je sám v súvislosti so spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb vo vzťahu k týmto osobám nositeľom povinností definovaných v zákone o ochrane osobných údajov a za plnenie týchto povinností v plnom rozsahu aj zodpovedá. Ochrana osobných údajov ako zložky osobnostných práv fyzickej osoby, resp. povinnosti subjektov, ktoré osobné údaje spracúvajú (napr. povinnosť zabezpečiť ochranu osobných údajov), sa totiž neviaže na zmluvu alebo na akýkoľvek iný právny úkon, ale len a výlučne na fakt, že tieto subjekty osobné údaje spracúvajú a to bez

ohľadu na právny základ spracúvania osobných údajov (súhlas dotknutej osoby, plnenie zmluvy, plnenie povinnosti vyplývajúcej z právneho predpisu, oprávnený záujem a pod.), či bez ohľadu na fakt, že osobné údaje prípadne spracúvajú aj bez právneho základu, to jest protiprávne. Z uvedeného dôvodu je právne bez akéhokoľvek významu, že obchodný zástupca žalovaného ako jeho sprostredkovateľ nemal sám so žalobcom uzatvorenú zmluvu, podstatné je len a výlučne to, či sa dopustil alebo nedopustil neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcu (nezabezpečil ochranu jeho osobných údajov) a či v dôsledku prípadného neoprávneného zásahu do takýchto práv vznikli žalobcovi nežiadúce následky alebo ich vznik žalobcovi reálne hrozil. V tejto súvislosti je potrebné tiež skonštatovať, že žalobca neodvodzuje svoje právo na zaplatenie peňažnej náhrady jemu údajne vzniknutej nemajetkovej ujmy od porušenia povinností žalovanej vyplývajúcej zo zmluvy o pripojení, ktorú so žalovanou uzavrel. Aj s ohľadom na túto skutočnosť je potom právne irelevantné tvrdenie žalobcu, že so subjektom, ktorý zodpovedá za bezpečnostný incident pri ktorom došlo k zásahu do jeho osobnostných práv nemal uzatvorenú zmluvu, a preto tento nemôže byť zodpovedný za takýto zásah a zodpovednosť musí niesť žalovaná, nakoľko s touto zmluvou uzatvorenú mal.

5

5C/30/2019

16. Argumentácia žalobcu, že pre vyvodenie občianskoprávnej zodpovednosti žalovanej je postačujúce, že osobné údaje boli pri predmetnom bezpečnostnom incidente v jej mene spracúvané v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov spoločnosťou, ktorú žalovaná vybrala a na tento účel poverila, právne neobstojí. Aj keď žalobca toto svoje tvrdenie bližšie právne nezdôvodňuje, žalovaná predpokladala, že v súvislosti s vyvodením zodpovednosti za zásah do práva fyzickej osoby na súkromie vychádza analogicky z § 420 Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú, ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je dotknutá. Analogické použitie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení subjektu zodpovedného za bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, však v tomto prípade možné nie je. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom im najbližšie. Ako už žalovaná opakovane uviedla, spracúvanie osobných údajov upravuje osobitný zákon - zákon o ochrane osobných údajov, ktorý okrem iného určuje práva dotknutých osôb, povinnosti prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v súvislosti so spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb, rovnako tak, ako určuje aj zodpovednosť prevádzkovateľa a sprostredkovateľa za bezpečnosť spracúvaných osobných údajov. Ak tento osobitný zákon priamo určuje, že za bezpečnosť spracúvaných osobných údajov dotknutých osôb v rozsahu ním vykonávaných spracovateľských operácií priamo zodpovedá sprostredkovateľ, vylučuje to pri určení subjektu zodpovedného za bezpečnostný incident pri ktorom došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu analogické použitie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

17. K meritu veci - zodpovednosť za nemajetkovú ujmu:

18. V súvislosti s vyvodením zodpovednosti za zásah do práva fyzickej osoby na súkromie a náhradou nemajetkovej ujmy je potrebné s poukazom na § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka aplikovať per analogiam jeho § 420 o zodpovednosti za škodu.

19. Základnými predpokladmi pre vznik zodpovednosti za nemajetkovú ujmu sú potom:

- porušenie právnej povinnosti (protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcu),
- existencia nemajetkovej ujmy na strane žalobcu,
- príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti (protiprávnym zásahom do osobnostných práv žalobcu), a nemajetkovou ujmovou vzniknutou žalobcovi.

20. Žalovaná v súvislosti s analogickým použitím § 420 Občianskeho zákonníka poukázala opätovne na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.2.2011, spis. zn.: 5Cdo/265/2009, v ktorého odôvodnení na str. 12 sa uvádza, že predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade sú: - existencia ujmy (v predmetnom konaní ujma spočívajúca v poškodení duševného zdravia žalobkyne) - porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v

konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobkyne) - príčinná súvislosť medzi touto ujmu a protiprávnym konaním.

6

5C/30/2019

21. Základným predpokladom pre vyvodenie zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti je skutočnosť, resp. fakt, že ide o zásah neoprávnený, resp. protiprávny. V slovenskom zákone o ochrane osobných údajov platnom v čase vzniku bezpečnostného incidentu sa uplatňovala koncepcia tzv. delenej zodpovednosti za bezpečnosť spracúvania osobných údajov medzi prevádzkovateľa a sprostredkovateľa, kedy za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá samotný sprostredkovateľ. Pozri stanovisko Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) prezentované na str. 12 Rozhodnutia predsedníčky o rozklade zo dňa 22.11.2018, č. k. 00465/2018. V uvedenom rozhodnutí predsedníčka úradu uviedla, že koncepcia delenej zodpovednosti vychádza zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES zo dňa 24.10.1995.

22. Žalovaná v tejto súvislosti opakovane poukázala na to, že podľa § 1 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov tento zákon upravuje ochranu práv fyzických osôb pred neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní ich osobných údajov a zároveň podľa písm. b) vyššie uvedeného ustanovenia tohto zákona upravuje tiež práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb. Žalovaná poukázala na § 5 ods. 2 zákona o ochrane osobných údajov podľa ktorého môže osobné údaje spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ. Podľa § 8 ods. 8 zákona o ochrane osobných údajov sprostredkovateľ je povinný dodržiavať povinnosti ustanovené prevádzkovateľovi v jeho § 5 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, § 6 ods. 2 písm. c) až i) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, § 6 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, § 19 (zodpovednosť za bezpečnosť osobných údajov) až 26 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/136/20140530>>, ak tento zákon neustanovuje inak. V zmysle vyššie uvedeného potom podľa § 19 zákona o ochrane osobných údajov sprostredkovateľ vo vzťahu k dotknutým osobám priamo zodpovedá za bezpečnosť spracúvania ich osobných údajov, pričom v tejto súvislosti je povinný sprostredkovateľ chrániť spracúvané osobné údaje dotknutých osôb pred ich poškodením, zničením, stratou, zmenou, neoprávneným prístupom a sprístupnením, poskytnutím alebo zverejnením, ako aj pred akýmikoľvek inými neprípustnými spôsobmi spracúvania. Z prípadného porušenia povinností sprostredkovateľa od ktorých žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za ktoré sprostredkovateľ dotknutým osobám priamo zodpovedá, teda nemôže byť vyvodená zodpovednosť žalovanej, vrátane jej občianskoprávnej zodpovednosti.

23. Skutočnosť, že žalovaná nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobcu skonštatoval právoplatne úrad, ten rovnako tak právoplatne skonštatoval, že subjektom zodpovedným za predmetný bezpečnostný incident je sprostredkovateľ - spoločnosť ELSIG s.r.o., ktorej zároveň úrad za porušenie povinností v súvislosti so spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb, vrátane žalobcu, právoplatne uložil pokutu vo výške 5 000 eur. V súvislosti s predmetnými rozhodnutiami úradu žalovaná konštatovala, že súd nemôže ponechať bez povšimnutia rozhodnutie k tomu zo zákona povelaného štátneho orgánu, ktorým tento právoplatne konštatuje, že porušenia povinností, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej, sa žalovaná vôbec nedopustila. Podľa § 194 CSP otázku o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193 CSP, môže súd sám posúdiť, nemôže však o nej rozhodnúť. Podľa ods. 2 § 194, ak bolo o otázke podľa ods. 1 toho istého ustanovenia rozhodnuté, súd na takéto rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia.

24. K meritu veci - nemajetková ujma:

7

5C/30/2019

25. Ak sa aj súd nestotožní s touto argumentáciou žalovanej a dôjde k záveru, že je daná jej zodpovednosť, žalovaná odmieta nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v plnom rozsahu.

26. Finančné zadosťučinenie má zásadne subsidiárny charakter, je možné ho totiž poškodenému priznať výlučne a len vtedy, pokiaľ nie je postačujúce morálne zadosťučinenie a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti v značnej miere. V prípade, ak zásah do práva na ochranu osobnosti objektívne nemá vzhľadom na povahu čiastkového osobnostného práva do ktorého bolo zasiahnuté, difamačný charakter tak, ako je tomu v prípade žalobcov, musí mať tento neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti porovnateľné následky, resp. účinky alebo intenzitu ako difamácia, aby bolo možné uvažovať o priznaní peňažnej náhrady za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Za takúto značnú mieru zásahu do dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby sa považuje najmä ujma, ktorú táto osoba vzhľadom k povahe, intenzite, opakovaniu, trvaniu a šírke okruhu pôsobenia nepriaznivého následku spočívajúceho v znížení jej dôstojnosti či vážnosti v spoločnosti (či inému negatívne následku, ak zásah nemá difamačné účinky) pociťuje a prežíva ako závažnú. Treba zdôrazniť, že v žiadnom prípade nemôže ísť len o subjektívne vnímanie závažnosti. Za závažnú sa zásadne považuje taká ujma, ak by takúto ujmu pociťovala ako závažnú spravidla každá fyzická osoba nachádzajúca sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby.

27. Žalobca v konaní do dnešného dňa ani len nedokázal identifikovať, nieto ešte preukázať existenciu údajnej nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla, v čom táto spočíva, resp. akú má povahu a intenzitu, alebo ako sa prejavila, či prípadne stále prejavuje v jeho nemajetkovej sfére, v čom spočíva jej závažnosť a pod. V praxi teda, okrem absencie porušenia právnej povinnosti, resp. protiprávneho konania na strane žalovanej ako základného predpokladu pre vznik jej zodpovednosti za nemajetkovú ujmu absentuje aj ďalší zákonný predpoklad vzniku zodpovednosti, a to je existencia samotnej nemajetkovej ujmy. Žalobca vo svojej argumentácii tvrdil, že už samotný protiprávny zásah do jeho osobnostných práv (ich ohrozenie) automaticky znamená vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane (nevyžaduje sa vyvolanie následkov), a preto túto už ďalej nie je potrebné dokazovať. Argumentáciu, že už samotný protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcu automaticky znamená vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane musí žalovaná odmietnuť. Nie každý protiprávny úkon má totiž automaticky za následok vznik škody, či ujmy a to či už majetkovej alebo nemajetkovej.

28. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na nález ÚSSR zo dňa 5.9.2017, spis. zn.: III. ÚS 288/2017 podľa ktorého príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť žalobca, ktorý nesie dôkazné bremeno. Postup súdov, ktoré rezignovali na nevyhnutnosť dokazovania v tom smere, či ujma skutočne vznikla, je podľa názoru ÚS neudržateľný! V prípade protiprávneho zásahu do osobnostných práv pri absencii nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy potom iba morálna satisfakcia a nie peňažná náhrada.

29. Pre vyvodenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu musia byť spoľahlivo, resp. jednoznačne preukázané všetky tri predpoklady tejto zodpovednosti tak, ako je uvedené vyššie, to jest musí byť okrem iného identifikovaná a následne aj preukázaná nemajetková

8

5C/30/2019

ujma, ktorá vznikla žalobcovi v príčinnej súvislosti s prípadným protiprávnym zásahom do jeho osobnostných práv, pričom dôkazné bremeno v tomto smere znáša žalobca.

30. K meritu veci - výška peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy požadovanej žalobcom:

31. Pokiaľ ide o samotnú výšku žalobcom požadovanej nemajetkovej ujmy 5 000 eur, žalovaná poukázala na jej neprimeranosť, neadekvátnosť a neproporcionalitu. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala napr. na zákon č. 247/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 12 ods. 3 predmetného zákona, ktorý určuje rozsah odškodnenia obetí trestných činov, napríklad obeť trestného činu obchodovania s ľuďmi, trestného činu znásilnenia, trestného činu sexuálneho násillia, alebo trestného činu sexuálneho zneužívania má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Minimálna mzda v Slovenskej republike v čase vzniku bezpečnostného incidentu (rok 2017) predstavovala čiastku 435 eur, to jest obeť vyššie uvedených násilných sexuálnych trestných činov by bola poskytnutá náhrada nemajetkovej ujmy v sume 4 350 eur. Podotkla, že na predmetný zákon opakovane poukazujú slovenské súdy pri určovaní výšky priznávanej nemajetkovej ujmy, resp. jej zdôvodnenia. Je viac ako zrejmé, že prípadná nemajetková ujma, ktorá by mohla vzniknúť zásahom do osobnostných práv žalobcu (avšak

v skutočnosti ani len nevznikla, resp. nebola v konaní preukázaná) objektívne nie je a ani nemôže byť svojou závažnosťou, či intenzitou jej pociťovania porovnateľná s nemajetkovou ujmu, ktorá vznikla obeť trestného činu znásilnenia, či trestného činu sexuálneho zneužívania.

32. Rovnako žalovaná dala do pozornosti napr. rozsudok ESLP zo dňa 31.5.2007 vo veci Kontrová proti Slovenskej republike. V predmetnom rozhodnutí ESLP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25 000 eur, pričom neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) do osobnostných práv pani Kontrovej bolo zasiahnuté usmrtením jej oboch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok). V tomto prípade išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcii rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) jej detí; deti boli zastrelené ich otcom, manželom pani Kontrovej, ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia možno konštatovať, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12 500 eur.

33. Žalovaná potom v tejto súvislosti poukázala vo svojom podaní zo dňa 27.10.2021 aj na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v dovolaciach konaniach o náhrade nemajetkovej ujmy, ktoré jasne demonštrujú absolútnu neadekvátnosť žalobcom požadovanej výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy.

34. V tejto súvislosti dala žalovaná do pozornosti aj prípad českého internetového obchodu www.mall.cz <<http://www.mall.cz>>, ktorému unikli do digitálneho priestoru osobné údaje viac než 735 000 jeho zákazníkov. Išlo napr. o mená, adresy, telefónne čísla, e-mailové adresy, čísla bankových účtov, prístupové mená a heslá. Tieto údaje boli viac ako jeden mesiac prístupné na stránke www.ulozto.cz <<http://www.ulozto.cz>>. Vo vyššie uvedenej veci bolo zo strany poškodených podaných viacero žalôb na ochranu osobnosti, ktorými sa títo domáhali zaplata peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, pričom české súdy už o jednej z týchto žalôb právoplatne rozhodli a to tak, že žalobcovi priznali peňažnú náhradu vzniknutej nemajetkovej ujmy v sume 10 000 Kč (cca 377 eur),

9

5C/30/2019

ktoré rozhodnutie navyše prešlo aj kontrolou ústavnosti zo strany Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 9.1.2020, sp. zn.: II ÚS4015/19. Žalovaná ďalej podotkla, že žalobca sa žalobou v tomto prípade domáhal zaplata peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 125 000 Kč (cca 4 713 eur).

35. S vyššie uvedenou argumentáciou žalovanej ohľadom výšky primeranej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, resp. spôsobom jej určenia sa v plnom rozsahu stotožnil aj odvolací súd vo veci žaloby Bc. D. a ďalších 42 žalobcov, ktorý priznal každému zo žalobcov sumu 110 eur ako sumu, ktorá je primeraná. V podrobnostiach žalovaná poukázala na odôvodnenie predmetného rozhodnutia odvolacieho súdu.

36. Záverom podotkla, že všetky spomenuté zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za zásah do práva fyzickej osoby na ochranu osobnosti a za prípadnú vzniknutú nemajetkovú ujmu ako aj okolnosti odôvodňujúce výšku požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy musia byť v konaní riadne, resp. spoľahlivo preukázané, pričom dôkazné bremeno znáša žalobca.

37. Žalovaná peňažnú náhradu vo výške požadovanej žalobcom, to jest vo výške 5 000 eur považuje za neprimeranú, neadekvátnu, neproporcionálnu a jej priznanie v takejto výške by bolo podľa jej názoru aj v rozpore so zásadou slušnosti a v rozpore s dobrými mravmi.

38. Žalovaná navyše zdôraznila, že všetky spomenuté zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za zásah do práva fyzickej osoby na ochranu osobnosti a za prípadnú vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj okolnosti odôvodňujúce výšku požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy musia byť v konaní riadne, resp. spoľahlivo preukázané, pričom dôkazné bremeno znáša žalobca. Žalovaná v tejto súvislosti konštatovala, že žalobca svoje dôkazné bremeno neuniesol.

39. Pokiaľ sa súd nestotožní s argumentáciou žalovanej a rozhodne tak, že žalobcovi prizná peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy má žalovaná za to, že pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, by mal súd využiť svoje moderačné právo podľa § 257 CSP a trovy konania žalobcovi nepriznať, resp. tieto aspoň primerane znížiť. Podľa predmetného

ustanovenia výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Účelom § 257 CSP je odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu.

40. Ako už žalovaná uviedla vyššie, v inom identickom prípade žaloby na ochranu osobnosti Bc. D. a ďalších 42 žalobcov odvolací súd priznal každému zo žalobcov sumu 110 eur ako sumu, ktorá je primeraná. Dňa 16.8.2021 bolo žalovanej doručené uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 10.8.2021, č. k. 6C/29/2018-574, ktorým tento vo veci žalobcu Bc. D. a ďalších 42 žalobcov určil výšku náhrady trov konania (spočívajúcich výlučne v trovách právneho zastúpenia) a to tak, že žalovaná je každému zo žalobcov povinná zaplatiť sumu 1 183,20 eura. Priznané trovy konania tak viac ako 10 násobne prevyšujú výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, pričom v tomto prípade ide o peňažné plnenie, ktoré bude vyplatené výlučne právnemu zástupcovi žalobcov. V prípade žalobcu môže byť tento nepomer medzi priznanou sumou peňažnej náhrady (ak súd pôjde v línii právoplatného rozhodnutia) a výškou trov konania ešte väčší, pretože pri viacerých účastníkoch sa výpočtový základ znižuje na polovicu.

10

5C/30/2019

41. Vzhľadom na počet žalobcov (43) tak bude na účet právneho zástupcu žalobcov poukázaná len v prípade žaloby žalobcu Bc. D. a ďalších 42 žalobcov suma 50 877,60 eura. Je viac ako zrejmé, že takáto suma je neadekvátna, v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadou spravodlivosti, ktorú by súd mal v prvom rade sledovať. V tejto súvislosti žalovaná poukázala aj na to, že právny zástupca poskytol svoje služby pre žalobcu, ako aj všetkých ďalších žalobcov (k dnešnému dňu spolu 164 žalobcov) podľa svojich mediálnych vyjadrení bezodplatne (v prílohe zasielame vyjadrenie právneho zástupcu publikované v Stropkovskom spektre dňa 16.12.2019). Vzhľadom na celkový počet žalobcov (k dnešnému dňu spolu 164 žalobcov) odhaduje žalovaná výšku trov právneho zastúpenia, ktorú bude musieť vyplatiť právnemu zástupcovi žalobcov (pokiaľ súdy pôjdu v línii právoplatného rozhodnutia) na cca 200 000 eur.

42. Situáciu, ak trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku je možné označiť za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP. V tejto súvislosti dala žalovaná do pozornosti napr. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo dňa 6.6.2019.

43. Ďalšou skutočnosťou odôvodňujúcou použitie § 257 CSP je skutočnosť, že v konaní vo veci žaloby žalobcu sa vzhľadom na počet ďalších identických konaní ohľadom žalôb ďalších žalobcov opakuje veľký počet obsahovo aj formálne tých istých úkonov, kedy napr. každé ďalšie podanie na súd vyžaduje len zmenu mena, bydliska, dátumu narodenia žalobcu, spisovej značky a dátumu podania oproti podaniu použitému v inom konaní (identické žaloby, repliky, vyjadrenia k duplike a pod.). Poskytovanie právnej pomoci v takomto prípade (v ďalších identických konaniach) už nie je vecou advokátskeho rácia, ale ide výlučne o odborne a časovo nenáročnú mechanickú, resp. administratívnu činnosť, ktorú môže vykonávať aj asistentka, alebo študent pracujúci v advokátskej kancelárii, ktorá skutočnosť by mala byť súdom tiež zohľadnená pri rozhodovaní o náhrade trov konania. V tejto súvislosti tiež poukázala na skutočnosť, že žalobca neplatil ani súdny poplatok, keďže súd považoval tento spor za spor spotrebiteľský.

44. V súvislosti s použitím § 257 CSP žalovaná poukázala aj na skutočnosť, že do súdneho sporu so žalobcom, ako aj s ďalšími žalobcami v iných konaniach bola reálne donútená, nakoľko žalobcami požadovaná a následne žalobami uplatnená suma 5 000 eur na každého zo žalobcov bola a je neprimeraná, neadekvátna, neproporcionálna, podľa názoru žalovanej je takáto suma aj v rozpore so zásadou slušnosti a s dobrými mravmi a jej uplatňovanie považuje žalovaná za vyslovene šikanózne a takto uplatnená suma nedávala žalovanej ani len teoreticky možnosť sa súdnemu sporu vyhnúť. Táto skutočnosť podľa názoru žalovanej tiež odôvodňuje použitie § 257 CSP súdom.

45. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala aj na Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS/3923/2011 zo dňa 29.3.2012 podľa ktorého úlohou všeobecného súdu nie je iba mechanicky rozhodnúť o náhrade podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie, či nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov, resp. aký z možných spôsobov ich určenia využije.

46. Záverom žalovaná uviedla, že vyššie uvedená argumentácia ohľadom rozhodovania o náhrade trov konania platí v plnom rozsahu aj pre prípad, že by súd žalobu žalobcu v plnom rozsahu zamietol.

11

5C/30/2019

47. Súd vykonal dokazovanie Žiadosťou o vydanie novej SIM karty a potvrdením o jej prevzatí s osobnými údajmi žalobcu, záznamom o podaní oznámenia na OO PZ Stropkov - W. Y. zo dňa 20.2.2017, záznamom o podaní vysvetlenia na OO PZ Stropkov - C. D. zo dňa 29.3.2017, odovzdaním vecí z OO PZ Stropkov na ÚOOÚ SR zo dňa 30.3.2017, listom JUDr. Ambróza Motyku spoločnosti Orange Slovensko, a.s. zo dňa 28.2.2017, listom Advokátskej kancelárie Branislava Máčaja, s.r.o. zo dňa 16.3.2017, fotodokumentáciou bezpečnostného incidentu, rozhodnutím ÚOOÚ SR zo dňa 16.8.2017 číslo: 00777/2017-0s-17, rozhodnutím ÚOOÚ SR zo dňa 8.9.2017 číslo: 00780/2017-0s-11, rozhodnutím ÚOOÚ SR zo dňa 22.12.2017 číslo: 01515/2017-OS-9, rozhodnutím predsedníčky ÚOOÚ SR zo dňa 9.3.2018 číslo: 00103/2018-Op-7, rozhodnutím ÚOOÚ SR zo dňa 23.8.2018 číslo: 00144/2018-OS-21, rozhodnutím predsedníčky ÚOOÚ SR zo dňa 22.11.2018 č. k. 00465/2018-Op-4, zápisnicou o pojednávaní na OS Svidník vo veci sp. zn. 6C/29/2018 zo dňa 12.3.2019, 16.5.2019, 3.9.2019, 19.11.2019, 25.2.2020, predložením otázok pre žalovaných zo dňa 2.12.2019 (z konania OS Svidník sp. zn. 6C/29/2018), vyjadrením žalovanej k otázkam žalobcov zo dňa 14.1.2020 (z konania OS Svidník sp. zn. 6C/29/2018), rozsudkom OS Svidník zo dňa 18.6.2020 č. k. 6C/29/2018-413, rozsudkom KS Prešov zo dňa 30.3.2021 č. k. 13Co/7/2021-530, rozsudkom Mestského súdu v Prahe zo dňa 29.8.2019 č. k. 22Co/147/2019-155, uznesením Ústavného súdu ČR zo dňa 9.1.2020 sp. zn. II. ÚS 4015/19, nálezom Ústavného súdu ČR zo dňa 22.3.2011 sp. zn. Pl. ÚS 24/10. Všetky prílohy sú zaradené v elektronickom registri OpP Okresného súdu Svidník pod značkou 1OpP/3/2019.

48. Podľa § 13 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

49. Podľa § 19 písm. d) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

50. Podľa § 36 ods. 1 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

51. Podľa § 41 CSP súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

52. Podľa § 42 CSP ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

53. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

54. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12

5C/30/2019

55. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

56. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

57. V čase vzniku bezpečnostného incidentu bol účinný zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZOOÚ“), ktorý súd na tento prípad aplikoval.

58. Právny základ pre spracúvanie osobných údajov je vo všeobecnosti stanovený v § 9 ZOOÚ.

59. Podľa § 9 ods. 1 ZOOÚ prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje len na základe priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie, medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, ustanovení tohto zákona alebo osobitného zákona, alebo na základe súhlasu dotknutej osoby.

60. Právnym základom pre spracúvanie osobných údajov žalobcov žalovanou ako telekomunikačným operátorom je zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZEK“), teda osobitný zákon, na ktorý odkazuje § 9 ods. 1 ZOOÚ.

61. Podľa § 56 ods. 3 ZEK podnik, ktorý poskytuje verejné služby, môže na účely uzavretia a plnenia zmluvy o poskytovaní verejných služieb, jej zmeny, ukončenia alebo prenesenia čísla, fakturácie, prijímania a evidencie platieb, pohľadávok a postupovania pohľadávok a vypracovania zoznamu účastníkov získavať a spracúvať údaje účastníkov, ktorými sú telefónne číslo, výška neuhradených záväzkov a

a) meno, priezvisko, titul, adresa trvalého pobytu, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti fyzickej osoby, štátnu príslušnosť,

b) obchodné meno, miesto podnikania a identifikačné číslo fyzickej osoby - podnikateľa alebo

c) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby.

62. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

63. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

64. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

13

5C/30/2019

65. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

66. Podľa § 1 ZOOÚ tento zákon upravuje

a) ochranu práv fyzických osôb pred neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní ich osobných údajov,

b) práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb,

c) postavenie, pôsobnosť a organizáciu Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“).

67. Podľa § 3 ods. 3 ZOOÚ týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti.

68. Podľa § 4 ods. 1 ZOOÚ osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

69. Podľa § 4 ods. 2 ZOOÚ na účely tohto zákona sa rozumie

a) dotknutou osobou každá fyzická osoba, ktorej sa osobné údaje týkajú,

b) prevádzkovateľom každý, kto sám alebo spoločne s inými vymedzí účel spracúvania osobných údajov, určí podmienky ich spracúvania a spracúva osobné údaje vo vlastnom mene; ak účel, prípadne aj podmienky spracúvania osobných údajov ustanovuje zákon, priamo vykonateľný právne záväzný akt

Európskej únie alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, prevádzkovateľom je ten, kto je na plnenie účelu spracúvania za prevádzkovateľa ustanovený alebo kto spĺňa zákonom, priamo vykonateľným právne záväzným aktom Európskej únie alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, ustanovené podmienky,

d) sprostredkovateľom každý, kto spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa, v rozsahu a za podmienok dojednaných s prevádzkovateľom v písomnej zmluve podľa § 8 a v súlade s týmto zákonom.

70. Podľa § 4 ods. 3 ZOOÚ na účely tohto zákona sa ďalej rozumie

a) spracúvaním osobných údajov vykonávanie operácií alebo súboru operácií s osobnými údajmi, najmä ich získavanie, zhromažďovanie, šírenie, zaznamenávanie, usporadúvanie, prepracúvanie alebo zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, preskupovanie, kombinovanie, premiestňovanie, využívanie, uchovávanie, blokovanie, likvidácia, ich cezhraničný prenos, poskytovanie, sprístupňovanie alebo zverejňovanie; niektorými operáciami s osobnými údajmi sa podľa prvej vety rozumie

2. sprístupňovaním osobných údajov oznámenie osobných údajov alebo umožnenie prístupu k nim príjemcovi, ktorý ich ďalej nespracúva,

5. likvidáciou osobných údajov zrušenie osobných údajov rozložením, vymazaním alebo fyzickým zničením hmotných nosičov tak, aby sa z nich osobné údaje nedali reprodukovať.

14

5C/30/2019

71. Podľa § 5 ods. 1 ZOOÚ osobné údaje možno spracúvať len spôsobom ustanoveným týmto zákonom a v jeho medziach tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd dotknutých osôb, najmä k porušeniu ich práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti alebo k iným neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu súkromia.

72. Podľa § 5 ods. 1 ZOOÚ osobné údaje môže spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ.

73. Podľa § 6 ods. 2 písm. h) ZOOÚ prevádzkovateľ je povinný zlikvidovať tie osobné údaje, ktorých účel spracúvania sa skončil, po skončení účelu spracúvania možno osobné údaje ďalej spracúvať len za podmienok ustanovených v odseku 5.

74. Podľa § 8 ods. 1 ZOOÚ prevádzkovateľ je oprávnený na základe písomnej zmluvy poveriť spracúvaním osobných údajov sprostredkovateľa. Na účely poverenia sprostredkovateľa spracúvaním osobných údajov podľa prvej vety sa súhlas dotknutej osoby nevyžaduje.

75. Podľa § 8 ods. 2 ZOOÚ prevádzkovateľ je pri výbere sprostredkovateľa povinný dbať na jeho odbornú, technickú, organizačnú a personálnu spôsobilosť a jeho schopnosť zaručiť bezpečnosť spracúvaných osobných údajov opatreniami podľa § 19 ods. 1. Prevádzkovateľ nesmie zveriť spracúvanie osobných údajov sprostredkovateľovi, ak by tým mohli byť ohrozené práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb.

76. Podľa § 8 ods. 9 ZOOÚ povinnosti prevádzkovateľa stanovené v jeho § 8 ods. 6, § 15 až 18 a § 28 až 32 môže vykonať sprostredkovateľ, ak sa tak výslovne dohodne v zmluve uzatvorenej s prevádzkovateľom.

77. Podľa § 8 ods. 10 ZOOÚ sprostredkovateľ zodpovedá za plnenie povinností podľa odseku 9 v rozsahu zmluvy uzatvorenej s prevádzkovateľom.

78. Podľa § 17 ods. 1 ZOOÚ prevádzkovateľ je po splnení účelu spracúvania povinný bez zbytočného odkladu zabezpečiť likvidáciu osobných údajov.

79. Podľa § 19 ods. 1 ZOOÚ za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ je povinný chrániť spracúvané osobné údaje pred ich poškodením, zničením, stratou, zmenou, neoprávneným prístupom a sprístupnením, poskytnutím alebo zverejnením, ako aj pred akýmikol'vek inými neprípustnými spôsobmi spracúvania. Na tento účel prijme primerané technické, organizačné a personálne opatrenia (ďalej len „bezpečnostné opatrenia“) zodpovedajúce spôsobu spracúvania osobných údajov, pričom berie do úvahy najmä použiteľné technické prostriedky, dôvernosť

a dôležitosť spracúvaných osobných údajov, ako aj rozsah možných rizík, ktoré sú spôsobilé narušiť bezpečnosť alebo funkčnosť informačného systému.

80. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

15

5C/30/2019

81. Podľa § 151 ods. 1, 2 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

82. Podľa § 187 ods. 1, 2 CSP za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

83. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

84. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

85. K posúdeniu, či ide o spotrebiteľský spor súd uvádza:

86. Je zrejmé, že žalovaná na účely uzavretia Zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy, mala zákonné oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobcu. Ak teda k zásahu do súkromia žalobcu malo dôjsť pri legitímnom spracúvaní osobných údajov žalobcu a žalovaná takého svoje oprávnenie (právny základ) môže pre účely uzavretia a plnenia Zmluvy o pripojení odvodiť priamo zo zákona (§ 56 ods. 3 písm. a) ZEK) a na spracúvanie osobných údajov nepotrebuje ani súhlas žalobcu, potom zásah do súkromia žalobcu pri porušení ochrany jeho osobných údajov bez akýchkoľvek pochybností súvisí so Zmluvou o pripojení, o ktorej spotrebiteľskom charaktere nemôže byť žiaden spor.

87. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej, že uplatňované právo žalobcu nijako nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluvy o pripojení) uzatvorenou medzi žalobcom a žalovanou a skutočnosť, že strany uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu, je v tomto prípade podružná, pretože právny základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z iného právneho vzťahu, resp. má iný právny základ ako spotrebiteľská zmluva (zmluva o pripojení).

88. Súd konštatuje, že právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobcu pre porušenie ochrany jeho osobných údajov bezprostredne súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami založeným Zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaná poskytovala žalobcovi na základe Zmluvy o pripojení a v jej rámci.

89. „Za spotrebiteľský spor možno považovať spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa (vyplývajúcej zo) spotrebiteľskej zmluvy, napríklad či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázke výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadnou vecou a iné. Aspekt sporu

16

5C/30/2019

vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiacej so spotrebiteľskou zmluvou je zachovaný aj v prípade, ak sa spor týka iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou“. (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 1020).

90. Vychádzajúc z uvedeného preto súd považoval predmetný spor za spor spotrebiteľský.

91. K miestnej príslušnosti súd uvádza:

92. Na základe právneho vzťahu vyplývajúceho zo zmluvy o pripojení uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou vzniklo právo žalovanej spracovávať osobné údaje žalobcu.

93. Žalovaná vykonáva svoje podnikateľské aktivity telekomunikačného operátora prostredníctvom obchodných zástupcov na základe franšízy a títo obchodní zástupcovia sú v prevažnej miere aj osobami, prostredníctvom ktorých žalovaná spracováva osobné údaje svojich klientov.

94. Toto je postup možný a zákonný, avšak žalobca vstúpil do právneho vzťahu, ktorého súčasťou je aj spracovávanie ich osobných údajov iba so žalovanou. Práve jej odovzdali na spracovanie svoje citlivé osobné údaje, preto musí práve žalovaná voči žalobcovi ako svojmu klientovi niesť za porušenie bezpečnosti spracovania osobných údajov a za ich zneužitie osobnú zodpovednosť. Ide o zodpovednosť občianskoprávnou, ktorá je v našom súkromnom práve koncipovaná na princípoch zodpovednosti objektívnej, teda bez ohľadu na zavinenia.

95. Uvádzané skutočnosti potvrdzujú, že vedený spor celkom jednoznačne súvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o pripojení), teda aplikácia § 19 písm. d) CSP pri založení miestnej príslušnosti je správna.

96. V identickej právnej veci Okresného súdu Svidník (ten istý skutkový aj právny základ) vedenej pod sp. zn. 6C/29/2018, ktorá je už právoplatne skončená, konštatoval odvolací súd (KS Prešov) vo svojom rozsudku zo dňa 30.3.2021 č. k. 13Co/7/2021-530, že sa nestotožnil s námietkou miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník, ktorú v konaní vzniesla žalovaná. Odvolací súd konštatuje, že „v danom prípade sa nepochybne jedná o spor vyvolaný zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa žalobcovia domáhajú primeraného zadošťučinenia, pričom tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepochybne možno subsumovať pod pojem škoda tak, ako to vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/2012 (Hassová), kedy obdobne aj v tomto prípade keď Súdny dvor uviedol, že nemajetková ujma je v zmysle Smernice o zodpovednosti za škodu subsumovaná pod pojem škody. Z uvedeného rozhodnutia nepochybne vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zložkou nároku na náhradu škody. V súvislosti s týmto konštatovaním možno uviesť, že Okresný súd Svidník je miestne príslušným súdom v zmysle ustanovenia § 19 písm. b) CSP, kedy popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a teda jej súčasťou ako nemajetkovej ujmy,

17

5C/30/2019

nastala v obvode Okresného súdu Svidník. Táto skutočnosť ohľadom úniku dokladov s osobnými dátami žalobcov nebola v konaní sporná, preto považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti odvolací súd za správne, aj keď z iných dôvodov než, na ktoré poukázal súd prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že miestna príslušnosť Okresného súdu vo Svidníku je daná ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19 CSP. Z tohto dôvodu nie je relevantné na tvrdenie žalovanej vznesenej v odvolacom konaní o miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie“.

97. Žalobca súhlasil s argumentáciou odvolacieho súdu o danosti miestnej príslušnosti Okresného súdu Svidník podľa § 19 písm. b) CSP, avšak považuje tento dôvod miestnej príslušnosti za dôvod ďalší, teda za doplnenie dôvodu miestnej príslušnosti aj podľa § 19 písm. d) CSP. Odvolací súd v odôvodnení citovaného rozhodnutia totiž neposkytol žiadnu argumentáciu proti miestnej príslušnosti podľa § 19 písm. d) CSP a iba uviedol, že krajský súd vidí miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník iba podľa § 19 písm. b) CSP. Súd sa stotožnil s týmto právnym názorom žalobcu.

98. Z uvedených dôvodov súd zamietol námietku miestnej nepríslušnosti žalovanej ako nedôvodnú.

99. K skutkovým zisteniam súd uvádza:

100. V konaní bolo celkom jednoznačne preukázané, že pri spracovávaní osobných údajov žalobcu, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanou došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, Hraničná 12, 820 07 Bratislava 27 (ďalej len „Úrad“).

101. V právoplatnom rozhodnutí Úradu zo dňa 16.8.2017 Číslo 00777/2017-Os-17 sa konštatuje, že sprostredkovateľ ELSIG, s.r.o. porušil ustanovenie § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 ZOOÚ tým, že „... pri likvidácii dokumentov obsahujúcich osobné údaje klientov spoločnosti Orange Slovensko a.s. v rozsahu meno a priezvisko klienta (obchodné meno), adresa, rodné číslo (IČO), telefónne číslo, číslo OP, pridelené číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo, podpis klienta a podpis povereného pracovníka ako aj informácie o predajnom mieste nepostupoval s náležitou starostlivosťou, pričom tieto boli uložené v archívnej krabici s označením ARCHIVE BOX, TYP I/75, na bočnej strane, ktorej je rukou napísané „ID 350GPB01 ORANGE SLOVENSKO, a.s. CHYBNÉ SIM KARTY VÝMENA 2011, 8.11.2011 - 3.11.2012“ (ďalej len „archívna krabica“) a umiestnené v sklade na papierový odpad nachádzajúceho sa za budovou, v ktorej sídli predajňa Orange Slovensko, a.s. na Ul. Hlavná 60 v Stropkove...“

102. Následne Úrad rozhodnutím zo dňa 22.12.2017 Číslo: 01515/2017-Os-9 uložil sprostredkovateľovi - obchodnému zástupcovi žalovanej, spoločnosti ELSIG s.r.o. za porušenie povinnosti súvisiacich s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a likvidáciou dokumentov pokutu v sume 5 000 eur. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.3.2018.

18

5C/30/2019

103. Toto je skutkový a právny základ bezpečnostného incidentu, ktorým bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu a za ktorý v administratívnom konaní (voči štátu) zodpovedá osoba poverená žalovanou spracovávaním osobných údajov jej klientov.

104. Napriek skutočnosti, že v inom administratívnom konaní (teda v rovine verejného práva) nebolo zo strany Úradu konštatované porušenie povinnosti žalovanej podľa zákona o ochrane osobných údajov (ZOOÚ), z dôvodov nachádzajúcich sa v súdnom spise existuje celý rad dôvodných pochybností a správnosti postupov samotnej žalovanej v súvislosti so zabezpečením ochrany osobných údajov s ich bezpečnosťou a korektnou likvidáciou.

105. I. V. ako konateľ spoločnosti ELSIG, s.r.o. v administratívnom konaní vedenom na Úrade na ochranu osobných údajov SR pod č. 01515/2017 v rozklade proti rozhodnutiu zo dňa 22.12.2017, ktorým bola spoločnosti ELSIG, s.r.o. uložená pokuta 5 000 eur uviedol: „Pri preberaní predajne sme uvedenú dokumentáciu našli na predajni a vedúcemu predajne p. Y. konateľ spoločnosti vtedy uložil pokyn, aby dokumentáciu prezrel, čo aj spravil a oznámil, že je ju potrebné skartovať ako aj ďalší postup p. Y. je uvedený v predchádzajúcich vyjadreniach. Ďalej uvádzame, že uvedenú dokumentáciu sme nikdy písomne neprebrali a nemali sme k nej vzťah ani ako prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ, napriek tomu máme za to, že sme sa o uvedenú dokumentáciu postarali s náležitou odbornou starostlivosťou, tak ako je uvedené v predchádzajúcom odseku“.

106. Predmetná dokumentácia s osobnými údajmi žalobcu teda bola dlhé obdobie bez povšimnutia na prevádzke obchodného zastúpenia žalovanej v Stropkove. Je evidentné, že potrestaný obchodný zástupca žalovanej (sprostredkovateľ) túto dokumentáciu nevytvoril a ani písomne neprebral a ako sám tvrdí „nemal k nej vzťah ani ako prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ“. Napriek tomu dal pokyn svojmu pracovníkovi (Y.) skartovať túto dokumentáciu už v roku 2014, keď ju v predajni „našli“. Likvidáciu originálnych písomností ale v konkrétnom prípade ani sprostredkovateľ nemohol vykonávať. Predmetná dokumentácia súvisiaca s bezpečnostným incidentom bola takmer tri roky bez povšimnutia na obchodnej prevádzke žalovanej v Stropkove a to napriek tomu, že „každý zákaznícky dokument, ktorý je vytvorený na predajnom mieste je zaevidovaný v aplikácii Archivnet, kde je uvedený aj jeho status, to jest je možné určiť v každom okamihu, či sa dokument na predajni stále nachádza alebo bol vyexpedovaný do centrálného archívu žalovanej v Lučenci“. Vyplýva to z odpovede žalovanej na otázku žalobcov č. 6 v jej podaní zo dňa 14.1.2020 v citovanej právoplatne skončenej veci.

107. Pritom, ako vyplýva z odpovede na 2. otázku, v tom istom podaní žalovanej „Po vyhotovení týchto dokumentov na predajnom mieste sa tieto dokumenty v najbližšom termíne zvozu dokumentácie (raz za 14 kalendárnych dní) od vzniku dokumentu zasielajú na účely archivácie do centrálného archívu žalovanej v Lučenci, kde sa priložia k zmluve o pripojení, resp. k zmluve o poskytovaní verejných služieb, ku ktorej boli vyhotovené, to jest archivujú sa spolu s touto zmluvou“.

108. Ak teda v aplikácii Archivnet existoval monitoring každého zákazníckeho dokumentu vytvoreného na predajnom mieste a zvoz dokumentácie do centrálného archívu v Lučenci sa u žalovanej vykonával pravidelne raz za 14 kalendárnych dní, potom je len ťažko predstaviteľné, že sporná dokumentácia sa „len tak“ stratila z pozornosti žalovanej a zostala nepovšimnutá 3 roky.

19

5C/30/2019

109. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ESL'P) zo dňa 24.1.2019 týkajúci sa sťažnosti č. 43514/15 vo veci Catt proti Spojenému kráľovstvu, ktorého právna veta znie: „Dlhodobé uchovávanie osobných údajov policajnými orgánmi bez preukázania naliehavej spoločenskej potreby a bez stanoveného účinného systému procesných záruk, akými sú jednoznačné lehoty a možnosť podať žiadosť o výmaz, je v rozpore s právom na rešpektovanie súkromného života. Účinné procesné záruky sú ešte dôležitejšie v prípade citlivých údajov vyžadujúcich vyšší stupeň ochrany“. (Publikované v Bulletin slovenskej advokácie č. 4/2019, str. 34-36)

110. K pasívnej legitímácii žalovanej súd uvádza:

111. Všeobecné osobnostné práva tvoria neoddeliteľnú súčasť integrity osobnosti v jej celkovej fyzickej a psychicko-morálnej jednote a celistvosti. Tieto práva sú chránené Ústavou, medzinárodnými konvenciami, Občianskym zákonníkom, prípadne inými zákonmi. Intenzívny verejný záujem na zabezpečení účinnej ochrany všeobecných osobnostných práv sa prejavuje tiež v tom, že v niektorých mimoriadne závažných prípadoch sa neoprávnený zásah do všeobecného osobnostného práva považuje zároveň za zásah do verejného poriadku. Priamy pôvodca takého neoprávneného zásahu je preto (bez ohľadu na to, či sa dotknutá fyzická osoba zároveň dovoľá občianskoprávnej ochrany) postihovaný verejnoprávnymi sankciami správneho (administratívneho) alebo trestného práva. V zvlášť závažných prípadoch zásahov do osobnostných práv sa preto prostriedky súkromného a verejného práva (tvoriace funkčne jeden celok) navzájom dopĺňajú (tzv. komplementarita právnej úpravy ochrany osobnosti).

112. Je preto nevyhnutné dôsledne rozlišovať medzi občianskoprávnou zodpovednosťou, administratívnou zodpovednosťou a zodpovednosťou trestnoprávnou a to jednak z hľadiska podmienok potrebných pre jej naplnenie a jednak z hľadiska zodpovedných subjektov, voči ktorým konkrétny druh zodpovednosti smeruje.

113. Rozdiel medzi popísanými druhmi zodpovednosti je taký, že administratívna a trestnoprávna zodpovednosť je na jednej strane cielene zameraná na priameho pôvodcu zásahu a je založená na princípe zavinenia, teda subjektívnej zodpovednosti (nullum crimen sine culpa), na druhej strane občianskoprávna zodpovednosť (za vznik nemajetkovej ujmy) je založená na objektívnej zodpovednosti subjektu, ktorý za takýto zásah zodpovedá.

114. Aj osobné údaje a ich ochrana je kategóriou mimoriadneho spoločenského záujmu, ktorý je hodný aj ochrany prostriedkami verejného práva (administratívneho a trestného).

115. Bez ohľadu na výsledky administratívnych konaní je však daná občianskoprávna zodpovednosť žalovanej, pretože táto je založená na objektívnom princípe. Žalobca odovzdal svoje osobné údaje na spracovanie žalovanej v súvislosti so zmluvou o pripojení, ktorú uzatvoril práve so žalovanou. Je bez právneho významu, že Zmluvu o pripojení uzatváral za žalovanú jej obchodný zástupca a rovnako je bez právneho významu, že osobné údaje žalobcu nezákonným (nepripustným) spôsobom likvidoval iný obchodný zástupca (sprostredkovateľ) žalovanej než ten, ktorému boli bezprostredne osobné údaje žalobcu pre žalovanú odovzdané.

116. Žalobca (aj ďalšie poškodené fyzické osoby) bol v právnom vzťahu (spotrebiteľskom) so žalovanou a osobné údaje odovzdal v súvislosti s poskytovanými telekomunikačnými službami práve žalovanej. Je nepodstatné, že žalovaná konala prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, pretože medzi žalobcom a obchodným zástupcom žalovanej v súvislosti so spracovávaním osobných údajov žalobcu nevznikol žiaden právny vzťah. Právny vzťah, v rámci ktorého došlo k legitímnemu odovzdaniu osobných údajov žalobcu (a tým vznikla povinnosť a zodpovednosť ich riadneho a zákonného spracovania), vznikol na zákonomnom základe (§ 56 ods. 3 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov) len medzi žalobcom a žalovanou, preto iba žalovaná (nie jej obchodný zástupca) musí niesť za porušenie ochrany osobných údajov žalobcu občianskoprávnu zodpovednosť, ktorá je v podmienkach súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv žalobcu založená na objektívnom princípe, a to v plnom rozsahu.

117. Z uvedených dôvodov preto námietka absencie pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej je nedôvodná.

118. K relutárnej satisfakcii súd uvádza:

119. Žalovaná v konaní opakovane zdôrazňovala, že pokiaľ sa súd nestotožní s jej argumentáciou o nedostatku jej pasívnej legitímácie, potom v plnom rozsahu odmieta nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ uplatnený žalobou, pretože „finančné zadosťučinenie je možné poškodenému priznať výlučne a len vtedy, pokiaľ nie je postačujúce morálne zadosťučinenie a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti v značnej miere. V prípade, ak zásah do práva na ochranu osobnosti objektívne nemá difamačný charakter tak, ako je tomu v prípade žalobcov, musí mať tento neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti porovnateľné následky, resp. účinky alebo intenzitu ako difamácia, aby bolo možné uvažovať o priznaní peňažnej náhrady za vzniknutú nemajetkovú ujmu“.

120. Žalovaná tvrdí, že žalobca nijakým spôsobom nešpecifikoval, v čom by mala táto morálna ujma spočívať a dokonca zastáva stanovisko, že v tomto prípade z povahy predmetných osobných údajov žalobcu žiadna morálna ujma prípadným zneužitím jeho osobných údajov ani len nemohla vzniknúť.

121. Žalobca v tejto súvislosti zdôraznil, že touto žalobou si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo forme finančného zadosťučinenia za neoprávnený zásah do svojho súkromného života v súvislosti s porušením práva na ochranu osobných údajov.

122. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 18.2.2010 sp. zn. 3Cdo/137/2008 vyplýva, že: „Ak ide o zásah do súkromia a súkromného života, nie je procesnou povinnosťou žalobcu preukazovať, že neoprávnený zásah žalovaného pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti“.

123. Najvyšší súd sa v danom rozhodnutí detailne zaoberal inštitútom práva na ochranu osobnosti, v rámci ktorého sú nedielne chránené jednotlivé čiastkové práva zabezpečujúce občianskoprávnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Medzi tieto zaraďuje i) nemateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka (meno, česť,

21

5C/30/2019

dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod.) a ii) prejavy osobnej povahy (podobizne, zvukové záznamy). Najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že zásah do súkromia je potrebné dôsledne odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti.

124. Z obsahu uvedeného rozhodnutia vyplýva, že odpustenie procesnej povinnosti žalobcu preukazovať neoprávnený zásah žalovaného sa týka výlučne súdnych sporov o ochrane súkromia. Záver tohto rozhodnutia preto nemožno priamo a generálne aplikovať na spory o ochranu cti, dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti.

125. Ústavný súd SR v Náleze I. ÚS 689/2014 neakceptoval výklad všeobecných súdov, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno tým, že v konaní nepreukázala, žeby predmetnou reportážou došlo u nej k takej kvalifikovanej ujme, za ktorú by jej prináležala nemajetková ujma v peniazoch. Tým podľa Ústavného súdu na sťažovateľku uvalili excesívne dôkazné bremeno, čo je neprípustné. Ústavný súd poukázal aj na princíp rovnosti zbraní či príležitostí, ako jeden z aspektov práva na spravodlivý proces. V práve na spravodlivý súdny proces musí byť obsiahnutá tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strane účastníkov konania kladené a ktoré nesmú byť neprimerané.

126. Ústavný súd v následných bodoch nálezu konštatoval, že nemajetková ujma vznikla sťažovateľke už samotným zásahom do jej osobnostných práv „nie je potrebné demonštrovať, či tento zásah so sebou niesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, jej príležitostiam, očakávaniam, resp. narušila sa jej dôstojnosť v očiach iných (porov. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/137/2008 či rozhodnutie ESLP vo veci Danev v. Bulharsko zo dňa 2.9.2010)“.

127. Tvrdenie žalovanej, že „žalobcovi žiadna ujma nevznikla a vzhľadom k povahe osobných údajov ani len vzniknúť nemohla“ je v úplnom rozpore s konštatovaním Predsedníčky Úradu v rozhodnutí zo dňa 9.3.2018 č. k. 00103/2018-Op-7 o rozklade spoločnosti ELSIG, s.r.o. proti rozhodnutiu Úradu o uložení pokuty za predmetný bezpečnostný incident, ktorým bolo zasiahnuté do práv žalobcov. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia na stranách 8 a 9 súd vybral: „Predsedníčka Úradu konštatuje, že zo strany prvostupňového orgánu došlo k náležitému prešetreniu závažnosti a následkov protiprávneho konania, ktorého sa sprostredkovateľ dopustil. Zistený počet odcudzenej dokumentácie má významný vplyv na celkovú závažnosť protiprávneho konania, ktorej riadne posúdenie predpokladá aj ustanovenie § 70 ods. 4 zákona č. 122/2013 Z. z., avšak je nesporné, že prvostupňový orgán prihliadal pri ukladaní výšky pokuty najmä na mieru závažnosti bezpečnostného incidentu, okolnosti za akých došlo k vzniku bezpečnostného incidentu, a to umiestnenie archívnej krabice do neuzamknutého skladu na papierový odpad, do ktorého mal prístup neobmedzený počet osôb, čím došlo k neoprávnenému sprístupneniu osobných údajov dotknutých osôb neobmedzenému počtu neoprávnených osôb, a z ktorého bola archívna krabica začiatkom mesiaca február 2017 odnesená Bc. C. D., do miesta sídla advokátskej kancelárie JUDr. Ambróza Motyku a súčasne je potrebné poukázať na kategóriu neoprávnených sprístupnených osobných údajov, keďže zmluvná dokumentácia obsahovala aj údaje o rodných číslach klientov spoločnosti Orange ako dotknutých osôb, čím došlo k ohrozeniu citlivého osobného údaju vo forme jedinečného identifikátora dotknutej osoby, ktorému zákon č. 122/2013 Z. z. poskytuje zvýšenú ochranu. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia je samotný vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a

22

5C/30/2019

to najmä strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi, a ďalšie riziká s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohli čo i len viesť k ujme, či už majetkovej alebo nemajetkovej, a to najmä pokiaľ takáto spracovateľská operácia môže viesť napríklad ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov, alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo, alebo čo i len mohlo mať negatívne dôsledky na veľký počet dotknutých osôb. Predsedníčka úradu dopĺňa závery prvostupňového orgánu a poukazuje aj na čas trvania protiprávneho konania, a to približne od roku 2014, kedy došlo k preberaniu značkovej predajne spoločnosti Orange a k uloženiu pokynu ku likvidácii nájdenej dokumentácie, ktorý ale vedúcim zamestnancom nebol splnený a namiesto toho bola archívna krabica neodborne odložená v sklade za tovarom značkovej predajne, teda v rozpore s nastavenými procesmi a postupmi archivácie do mesiaca február 2017, kedy došlo k samotnému vzniku bezpečnostného incidentu. Počas celého tohto obdobia bola archívna krabica nezabezpečená a vedúcim zamestnancom a samotným sprostredkovateľom nepovšimnutá. A práve tieto skutočnosti - kategória spracovateľskej operácie, čas trvania protiprávneho konania, kategória osobných údajov, nedodržanie bezpečnostných opatrení sprostredkovateľom sú priradzujúcimi okolnosťami, pre ktoré prvostupňový orgán pristúpil k určeniu výšky uloženej pokuty.“ Je potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2011 sp. zn. 4Cdo/232/2010, z ktorého vyplýva, že „Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru dovolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom

mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.“

128. Predsedníčka Úradu v odôvodnení citovaného rozhodnutia zo dňa 9.3.2018 celkom výstižne pomenovala negatívne následky neoprávneného sprístupnenia osobných údajov neobmedzenému počtu osôb a popísala aj mieru závažnosti bezpečnostného incidentu s prihliadnutím na okolnosti, za akých k incidentu došlo, čas trvania protiprávneho konania a kategóriu neoprávnenne sprístupnených osobných údajov.

129. S poukazom na uvedené nie sú individuálne pocity žalobcu rozhodujúcim kritériom pre posúdenie závažnosti ujmy vzniknutej na jeho právach, ale dôležitý je objektívny pohľad vo vzťahu k akejkoľvek fyzickej osobe, ktorej by bolo popisovaným spôsobom zasiahnuté do jej práv.

130. Už samotný počet dotknutých osôb (ktorých osobné údaje boli zneužitý), ale najmä rozsah bezpečnostného incidentu, miera jeho závažnosti a okolnosti, za ktorých k nemu došlo, kategória neoprávnenne sprístupnených osobných údajov a negatívne následky odôvodňujú oprávnenosť nároku žalobcu na relatívnu satisfakciu za zásah do jeho práva na súkromie.

131. K právu na informačné sebaurčenie súd uvádza:

132. Žalovaná v konaní poukázala v súvislosti s výškou priznanej relatívnej náhrady na prípad českého internetového obchodu www.mall.cz, ktorému unikli do digitálneho priestoru osobné údaje viac než 735 000 zákazníkov. Tejto veci týkajúci sa rozsudok
23 5C/30/2019

Mestského súdu v Prahe zo dňa 29.8.2019 č. k. 22Co/147/2019-155, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti rozsudku Obvodného súdu pre Prahu 7 zo dňa 21.1.2019 je interesantný aj z hľadiska samotného základu nároku poškodených osôb za porušenie práva na informačné sebaurčenie garantované článkom 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd.

133. Z bodu 14 odôvodnenia citovaného rozsudku Mestského súdu v Prahe vyplýva, že „Právo na informačné sebaurčenie je súčasťou práva na súkromie výslovne garantovaného článkom 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Ide o právo jednotlivca rozhodnúť podľa vlastnej úvahy, či, prípadne v akom rozsahu, akým spôsobom a za akých okolností majú byť skutočnosti a informácie z jeho osobného súkromia sprístupnené iným subjektom (viď Nález Ústavného súdu zo dňa 22. marca 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10). Iba žalobcovi teda svedčí právo rozhodnúť o tom, komu, v akej podobe a kombinácii poskytne svoje osobné údaje. Napriek tomu, že žalobca sám zverejnil niektoré zo svojich osobných údajov na verejne prístupných internetových stránkach, nešlo nikdy o spojenie týchto údajov najmenej s heslom k zákazníckemu účtu žalovanej. Zverejnením dát v kombinácii: meno, priezvisko, telefónne číslo, emailová adresa a heslo k účtu v dôsledku úniku z databázy žalovanej bolo teda porušené žalobcove právo na informačné sebaurčenie, čím bolo neprípustne zasiahnuté do súkromia. Tento zásah, resp. nemajetkovú ujmu tým na strane žalobcu vyvolanú je namieste podľa ustanovení § 2951 ods. 2, § 2956 a § 2957 o. z. odčiniť. Odvolací súd vzhľadom k okolnostiam, kedy prihladol k významnému postaveniu žalovanej na trhu (a tak rozsahu dát, ktoré spracúva) a keď zohľadnil všetky funkcie satisfakcie vrátane funkciu preventívno sankčnej, dospel zhodne so súdom prvého stupňa k záveru, že je namieste žalobcovi poskytnúť zadosťučinenie v peniazoch, pretože iný spôsob zadosťučinenia nezaistí skutočné a dostatočne účinné odškodnenie spôsobenej ujmy. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvého stupňa, že primeranou výškou zadosťučinenia je čiastka 10 000 Kč“.

134. Ústavná sťažnosť spoločnosti Internet Mall, a.s. proti citovanému rozsudku Mestského súdu v Prahe bola Uznesením Ústavného súdu ČR sp.zn. II. ÚS 4015/19 zo dňa 9.1.2020 odmietnutá.

135. Keďže Listina základných práv a slobôd je súčasťou právneho (ústavného) poriadku Slovenskej republiky (Ústavný zákon č. 23/1991 Zb.) je potrebné konštatovať, že aj v predmetnej právnej veci došlo u každého zo žalobcov sprístupnením osobných údajov v kombinácii: meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, a to neobmedzenému počtu neoprávnených osôb k porušeniu práva na informačné sebaurčenie podľa

článku 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čím bolo neprípustne zasiahnuté do súkromia žalobcov.

136. Právo na rešpekt k súkromnému životu a právo na informačné sebaurčenie sú podrobne analyzované v Náleze pléna Ústavného súdu ČR sp. zn. Pl. ÚS 24/10 zo dňa 22.3.2011 bod VII. Vyplýva z neho, že „Primárnou funkciou práva na rešpekt k súkromnému životu je zabezpečiť priestor pre rozvoj a sebarealizáciu individuálnej osobnosti. Vedľa tradičného vymedzenia súkromia v jeho priestorovej dimenzii (ochrana obydlia v širšom slova zmyslu) a v súvislosti s autonómnou existenciou a verejnou mocou nerušenou tvorbou sociálnych vzťahov (v manželstve, v rodine, v spoločnosti), právo na rešpekt k súkromnému životu zahŕňa i garanciu sebaurčenia v zmysle zásadného rozhodovania jednotlivca o sebe samom. Inými slovami, právo na súkromie garantuje rovnako právo jednotlivca rozhodnúť

24

5C/30/2019

podľa vlastného uváženia, či, príp. v akom rozsahu, akým spôsobom a za akých okolností majú byť skutočnosti a informácie z jeho osobného súkromia sprístupnené iným subjektom. Ide o aspekt práva na súkromie v podobe práva na informačné sebaurčenie, výslovne garantovaný čl. 10 ods. 3 Listiny“.

137. K výške relutárnej náhrady súd uvádza:

138. Okolnosti preukazujúce závažnosť vzniknutej ujmy sú spoločne s okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo rozhodujúce aj pre posúdenie výšky náhrady a jej primeranosť posúdi konajúci súd v rámci voľnej úvahy.

139. V súčasnej informačnej spoločnosti sú osobné údaje vstupnou bránou do súkromia každej osoby, preto existuje naliehavá spoločenská potreba na ich dôslednej ochrane.

140. Svojim obsahom a povahou možno právo na ochranu osobných údajov a právo na súkromný život zaradiť medzi základné ľudské práva a slobody. Súčasťou práva na rešpektovanie súkromného života je i ochrana osobných údajov.

141. Práve z tohto dôvodu ide o mimoriadne citlivú oblasť spoločenských vzťahov, do ktorých bolo protiprávnym konaním, za ktoré zodpovedá žalovaná, zasiahnuté.

142. Žalobca si predmetnou žalobou uplatnil od žalovanej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur.

143. Súd zohľadnil rozsah incidentu, počet dotknutých osôb, trvanie incidentu, význam chráneného záujmu žalobcu (najdôležitejšie osobné identifikátory, napr. rodné číslo), aj významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu a priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3 300 eur ako primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol. Podľa názoru súdu táto suma napĺňa preventívnu, satisfakčnú a sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá relutárna náhrada spĺňať.

144. Súd nepovažoval za vhodné pri stanovení výšky použiť prepočet podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože na základe citovaného zákona ide o systém odškodňovania obetí štátom, ktorý aj autoritatívne stanovil zákonom akú sumu prizná obetiam trestných činov. V súdnej veci však ide o typický občianskoprávny vzťah upravený normami súkromného práva.

145. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, pretože v prejednávanej veci bol žalobca úspešný čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. O výške trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

25

5C/30/2019

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.